

si obžalovaný nebyl vědom svého jednání, kdežto rozsudek zjišťuje, že vědomí obžalovaného bylo jen poměrně málo zkaleno. Rozhodovatel o tom, zda bylo záměrem pachatele, se zlým úmyslem jednajícího, odvrácení (protiprávního) útoku, zda byl ke zmaření útoku nutným skutkem pachatelem předsevzatý a zda jedinou příčinou vykročení z mezí nutné obrany bylo poděšení, strach nebo leknutí, spadá do oboru skutkově zjišťovací činnosti a přísluší (náleží) tudíž soudu první stolice. Proto nelze se obejít bez nového hlavního přelíčení a bylo proto stížností vyhověno za souhlasu generální prokuratury podle §u 5 zákona č. 3 ř. zák. z roku 1878 ihned v zasedání neveřejném. Třebaže stížnost těchto vad rozsudku neuplatňuje, připomíná se nalézacímu soudu, že při hodnocení průvodní moci svědků Karla B-a, Růženy K-ové a Jana K-a bude přihlížeti také k tomu, že v oznámení není zmínky o tom, že obžalovaný napřáhl k ráni proti K-ovi, dále že pominutí myslí může spočívat nejen v nedostatku vědomí, nýbrž i nemohoucnosti, řídit svou vůli podle správného rozpoznání protiprávnosti zamýšleného skutku, a posléze, že bude přesněji, než se stalo v rozhodovacích důvodech zrušeného rozsudku, zjistiti obsah zlého úmyslu obžalovaného a výrok ten i řádně odůvodniti.

Čís. 2823.

Pojem »vniknutí« (druhá věta §u 83 tr. zák.) nepředpokládá vstup do domu nebo příbytku za zdolání činného nebo mlčky projeveného odporu působením útoky na tělo osob odporujících, nebo hrozbami na jejich vůli, neb odstraněním věcných překážek, jimiž jest vstup ztěžován; stačí vstup vědomě svémocný, t. j. vkročení do bytu proti vůli osoby k němu oprávněné, ať byla výslovně projevěna nebo pachatelem jinak poznána; lze proto spáchat rušení domovního míru i v nepřítomnosti oné osoby.

V subjektivním směru se vyžaduje vědomí pachatelovo o opačné vůli oprávněné osoby, nestačí pouhá možnost poznání oné vůle; pokud vyvíjí předchozí svolení osoby té ke vstupu do místnosti, v níž pak bylo vykonáno protiprávní násilí.

Nevyžaduje se, by zbraně bylo použito nebo podle úmyslu pachatelova mělo býti použito k zjednání vstupu nebo při páchání násilí, stačí, že pachatel vědomě zbraň u sebe má a že jest pro jiné osoby viditelná (nenosí ji bezmyšlenkovitě nebo skrytě).

Násilím na jmění a statku jest jakékoliv nakládání s věcmi v příbytku (domě) jsoucímí, s nímž osoba oprávněná nesouhlasí; nevyžaduje se, by věci byly násilím poškozeny.

(Rozh. ze dne 15. června 1927, Zm I 680/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 27. září 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 83 tr. zák., zrušil rozsudek soudu první stolice a věc vrátil krajskému soudu v Hoře Kutné, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle §u 281 čís. 2, 3, 4, 5, 9 písm. b), 10 (správně 9 písm. a) tr. ř.; v jednom směru dlužno jí přiznati důvodnosti. Zločinu rušení míru domovního, jímž byl obžalovaný uznán vinným, dopouští se podle druhé věty §u 83 tr. zák. jednotlivce, vniká-li ozbrojen do cizího domu nebo příbytku a páchá-li tam násilí (na osobě tam oprávněné neb jejích lidech domácích nebo) na jejím jmění a statku. Podle jasného smyslu a účelu tohoto ustanovení chrání jím zákon nedotknutelnost osob a věcí, nalézajících se v domě nebo příbytku, pro pachatele cizím podle vůle osoby, která je v klidné držbě domu nebo příbytku toho, proti jakémukoliv násilí osob tam vniknuvších a nepředpokládá ani — jak bude ještě podrobněji dovedeno — že se vniknutí nebo spáchání násilí stalo zdoláním odporu osoby k domu nebo bytu oprávněné. Rušení míru domovního lze proto spáchati i v nepřítomnosti osoby té a nezáleží na tom, že svědek H. nebyl v době souzeného skutku ani v příbytku, ve kterém byl skutek spáchán, ani na blízku. Pohnutku a účel skutku, o němž jest s hlediska §u 83 tr. zák. uvažovati, označují poslední slova tohoto §u za lhotejné. Proto nezáleží na tom, zda je formálně bezvadným nebo některým z formálních vad stížností vytýkaných stížen závěr napadeného rozsudku, že stěžovatel vnikl do bytu H-ova a vykonal tam násilí v úmyslu zlém (po zralé úvaze a vědomě), by mu znemožnil další jeho bydlení, případně z příčiny té, že se H. 1. dubna z bytu toho nevystěhoval. Pro další požadavek stížností vyslovený, že násilím v domě nebo příbytku spáchaným donucuje se postižená osoba k nějakému konání nebo opomenutí, není v zákoně opory; stačí jakékoliv násilí na osobách nebo věcech, třebaže nesměřovalo k nátlaku na vůli dotčené osoby. Jelikož pak stížnost nenapadá rozsudkový předpoklad, že svědek H. byl v době souzeného skutku v klidné držbě místnosti, do které stěžovatel v jeho nepřítomnosti vkročil, jakož i věcí v této místnosti v tuto dobu se nalézajících, a tím osobou k příbytku tomu a k věcem těm oprávněnou, ob stojí napadený rozsudek proti náporu stížnosti jen, jsou-li skutkovými okolnostmi, v rozsudku formálně bezvadným způsobem zjištěnými opodstatněny za správného výkladu zákona znaky: a) že stěžovatel do příbytku H-ova vnikl, b) že byl ozbrojen, c) že tam vykonal násilí na věcech, a to veškeré tyto znaky jak po stránce objektivní, tak i po stránce subjektivní. K a): Trestní zákon požaduje v §u 83 pro zločin rušení míru domovního vniknutí, pro zločin rušení míru pozemního násilný vpád. Z toho plyne, že pojem vniknutí nepředpokládá, že se vstup do domu nebo příbytku děje způsobem násilným, zdoláním činného neb i jen mlčky projeveného odporu působením útoků na tělo osob odporujících nebo hrozbami na jejich vůli, neb odstraněním věcných překážek, kterými jest vstup stěžován. Proto je stížnost na omylu, má-li za to, že je pro pojem vniknutí ozbrojeného jednotlivce třeba, by si vstup do místnosti vynucoval překonáním odporu dotčené osoby buď násilím fysickým za použití zbraně nebo násilím psychickým, vyhrůžkou,

že zbraně té použije, bude-li mu ve vstupu bráněno. Zákonný předpoklad ozbrojenosti ojedinelého pachatele svědčí zcela jinému hledisku dole naznačenému. Stížnost jest dále na omylu, příkládá-li — napadajíc příslušný závěr rozsudkový — význam okolností, zda stěžovatel vypáčil petlici, již byl příbytek H-ův uzamčen, krumpáčem a lopatou, či zda vytáhl petlici holou rukou. Nezáleží na tom, zda byl způsob uzamčení bytu vydatnější nebo slabší překážkou vstupu do bytu. Rozhodným jest jen, že uzamčení bytu bylo projevem H-ovým, že nesvoluje k tomu, by v jeho nepřítomnosti někdo do bytu vstoupil. A podle stálé judikatury zrušovacího soudu stačí pro pojem vniknutí již vstup vědomě své-mocný, vkročení do bytu proti vůli osoby k bytu oprávněné, ať si byla vůle ta výslovně projevena nebo pachatelem jinak poznána. Znamka vniknutí stěžovatele do příbytku H-ova byla by tedy měrou správnému výkladu zákona vyhovující opodstatněna již zjištěním, že H. se vstupem stěžovatelovým do své (uzamčené) světnice nesouhlasil, a že stěžovatel o tom věděl. V onom objektivním směru vyslovují rozhodovací důvody zcela přesně, že stěžovatel vnikl do světnice H-ovy proti jeho vůli. Věta k těmto slovům připojená, »kterou mohl jinak předpokládati a s ní počítati«, vzbuzuje však pochybnosti, zda si nalézací soud řádně uvědomil, že jest po subjektivní stránce třeba vědomí pachatelova o opačné vůli osoby oprávněné a že nestačí pouhá možnost poznání vůle té, a zda se vztahují další slova o vědomosti, zlomyslnosti a uváženosti jednání stěžovatelova ne snad jen k bezprostředně před nimi uvedenému konání násilí, nýbrž i k výroku o vniknutí proti vůli H-ově. Než, i když by se připustilo, že nalézací soud vzal za prokázáno, že stěžovatel věděl o tom, že H. nesouhlasí s tím, by do jeho světnice vstoupil, zbývá ještě další formální vada rozsudku. Podle obhajoby hájil se totiž stěžovatel tím, že H. s rozbouráním kamen souhlasil, nenamítaje ničeho proti tomu, když mu několik dní před tím oznámil, že kamna sbourá bez ohledu na to, zda bude H. nebo někdo z jeho rodiny přítomen, a že žádal jen, by jeho věci . . . byly odneseny na obecní úřad. Proč nalézací soud uvěřil udání H-ovu a odmítl opačnou obhajobu stěžovatelovu, není ani v souvislosti s oním výrokiem, ani na jiném místě rozsudku uvedeno. Tento nedostatek důvodů pro výrok, tvořící skutkový podklad známky vniknutí, vytýká stížnost byť i ne výslovně, přece zřetelně tím, že, uvažujíc o poměru dotčených částí výpovědi H-ovy a stěžovatelovy, uplatňuje, že volnost úvah nalézacího soudu o důkazech nesmí se zvrhnouti v úplnou libovůli. A právem vytýká stížnost, zdůrazňujíc význam výpovědi otce obžalovaného, arciť nepřesně citované pro závěr, o který jde, — dále, že nalézací soud v rozhodovacích důvodech naprosto pomíjí výpověď svědka Štěpána S-y, že celé jednání — rozuměj s H-em o vyklizení bytu — vedl syn (stěžovatel) a že syn mu pak podal zprávu, že může kamna po Velikonocích rozebrati. Výpověď může poukazovati k tomu, že stěžovatel otci sdělil, že H. souhlasil s rozbouráním kamen v jeho bytě, tudíž i se vstupem stěžovatelovým do jeho bytu, a může takto sesílit dotčenou obhajobu stěžovatele a seslabiti spolehlivost a průvodní moc výpovědi H-ovy, takže bylo povinností

soudu, zabývati se i tímto výsledkem hlavního přelíčení obžalovanému příznivým. Ježto se tak nestalo, jest výrok nalézacího soudu o skutečnostech vztahujících se ke známce vniknutí, beztak stížený vadou nedostatku důvodů, stížen i vadou neúplnosti a rozsudek jest zmatečný podle čís. 5 Šu 281 tr. ř.

K b): Podle jasného doslovu Šu 83 tr. zák. žádá trestní zákon pro skutkovou podstatu zločinu tam vymezeného ozbrojení pachatele jednotlivce, nepožaduje však, by zbraně bylo použito při zjednání vstupu nebo při páchání násilí, a doslov, jakož i smysl dotčeného ustanovení zákona neposkytuje opory pro požadavek stížnosti, že zbraně bylo neb aspoň podle úmyslu pachatele mělo býti použito k tomu účelu, by pomocí zbraně byl postižený fysicky přemožen neb alespoň psychicky zastrašen. Zákon staví ozbrojeného ojedinělého pachatele na roveň většímu počtu pachatelů a má zřejmě na zřeteli, že ozbrojením pachatele-jednotlivce jest přirozený pud postižené osoby, by se vniknutí a páchání násilí činně opřela, tlumen stejnou měrou, jakou by byl tlumen okolností, že pachatelů jest více. Tato účinnost ozbrojení je složkou v úmysl pachatele pojatou, nenosí-li pachatel zbraň bezmyšlenkovitě nebo skrytě, nýbrž je-li si vědom, že zbraň u sebe má, a že jest pro jiné osoby viditelná. K c): Násilím na jmění a statku osoby k domu nebo příbytku oprávněné jest podle stálé judikatury zrušovacího soudu, s níž se srovnává i příslušný názor stížností vyslovený, jakékoliv nakládání s věcmi v příbytku (domě) jsoucími, s nímž osoba ta nesouhlasí. By násilím byly věci poškozeny, zákon nevyžaduje. Zda byla způsobilým předmětem násilí Šem 83 tr. zák. stíhaného i kamna, která byla vlastnictvím matky stěžovatelovy, lze — jelikož jest zjištěno, že se rozbourání kamen stalo proti vůli H-ově, podle toho, co v odstavci pod a) uvedeno, formálně vadným — ponechati stranou. Neboť násilím bylo — a sama stížnost to nepopírá — i naházení svršků H-ových na hromadu a předchozí odstranění jich se stěn a z jiných míst. Rozsudek arcit' toto násilí, byť o něm aspoň částečně mluvila i obhajoba stěžovatele v rozsudku uvedená, nezjišťuje a rovněž nezjišťuje, v čem pozůstávaly povšechně zdůrazňované škody na předmětech H-ovi patřících a jakým způsobem byly stěžovatelem přivoděny. Než za toto násilí nezodpovídal by stěžovatel podle Šu 83 tr. zák., vstoupil-li do bytu H-ova s jeho svolením, protože by tu pak nebylo kromě páchání násilí druhé známky zločinu Šu 83, totiž známky předchozího vniknutí, a stěžovatel by byl pak pouze zneužil příležitosti oprávněného vstupu k násilí arcit' protiprávnímu, avšak samu o sobě jen po případě podle Šu 85 nebo 468 tr. zák. trestnému. Z opatrnosti budiž jen podotčeno, že v pouhé skutečnosti, že následkem rozbourání kamen šířící se prach a jiné nečistoty padly na věci H-ovy, znečistily je a část jich znehodnotily, násilí na těchto věcech spatřovati nelze. Soudu bude také zabývati se otázkou, zda vzal obžalovaný vědomě nástroje (krumpáč a motyku) s sebou jako zbraň. Z toho, co uvedeno, plyne, že odsuzující výrok ani částečně neobstojí pro formální vadnost výroku o skutečnostech opodstatňujících známku vniknutí. Proto bylo rozsudek z důvodu čís. 5 Šu 281 tr. ř. zrušiti, aniž třeba

zabývati se ostatními vývody stížnosti, z nichž obzvláště výtky opřené o čís. 2, 3, 4 tr. ř. jsou naprosto pochybeny již proto, že skutkové předpoklady výtek těch nemají opory v záznamech protokolu o hlavním přelíčení. Podle povahy shledaného zmatku bylo věc vrátiti prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl (§ 288 čís. 1 tr. ř.).

Čís. 2824.

Ustanovení §u 9 tr. zák. není pouhým použitím zásady v § 8 projevené a k činnosti přímého pachatele se vztahující na činnost intelektuálních původců a pomocníků podle § 5 tr. zák., nýbrž vymezuje skutkovou podstatu zvláštního trestného činu; spáchán jest již bezvýsledným působením na mysl jiné osoby ve směru zločinném.

Ustanovení § 8 tr. zák. předpokládá čin povšechně způsobilý přivoditi výsledek, jehož úmyslné způsobení je zločinem; předmět činu.

Pouhý podnět, by jiná osoba předsevzala čin vedoucí ke skutečnému vykonání zločinu, nelze sice podřaditi pod pojem pokusu podle § 8 tr. zák. může však takový podnět, zůstal-li bezvýsledným, naplniti skutkovou podstatu zločinu podle § 9 tr. zák.

(Rozh. ze dne 15. června 1927, Zm II 479/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované Růženy P-ové do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 20. září 1926, pokud jím byly stěžovatelky uznány vinnými: Marie P-ová zločinem nedokonaného vyhnání plodu vlastního podle §§ 8, 144 tr. zák. a Růžena P-ová zločinem nedokonaného svádění ke zločinu vyhnání plodu podle §§ 9, 144 tr. zák. Naproti tomu vyhověl zmateční stížnosti obžalované Marie P-ové, zrušil rozsudek ve výroku o vině a trestu této obžalované, jakož i dalších výrocích s tím souvisejících a věc vrátil krajskému soudu v Jihlavě, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po stránce hmotněprávní namítá stížnost, že zjištěné jednání stěžovatelek nevykročilo z mezí beztrestného jednání přípravného a že stěžovatelky upustily od jakéhokoliv dalšího provádění zločinného úmyslu, jakmile se zákrok u Dra E-e minul úspěchem. Námitku dlužno posuzovati jinak ohledně Růženy, jinak ohledně Marie P-ové. Ustanovení §u 9 tr. zák. není pouhým použitím zásady v §u 8 projevené a k činnosti přímého pachatele se vztahující na činnost intelektuálních původců a pomocníků podle §u 5 tr. zák., nýbrž vymezuje skutkovou podstatu zvláštního trestného činu. Nechránění právní řád proti nebezpečí, které mu hrozí z předsevzetí skutku podle povšechné povahy své a podle úmyslu pachatele směřujícího k účinku protiprávnímu, nýbrž proti nebezpečí, které mu hrozí z toho, že se v jiné osobě vytvoří úmysl k předsevzetí skutku naznačeného rázu. Je-li takto §em 9. čeleno proti pouhému nebezpečí duševního účinku, nezáleží s jeho hlediska ani na tom, že tu není i nebezpečí věcného účinku, ani na tom, nedošlo-li k věcnému